

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VIII. Ad libertatem religionis malè prætendi problematicam opinandi
licentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

ate? aut quæ societas luci cum tenebris? quæ autem concordia Christo cū Belial? aut quæ pars fidei cum infideli? Et alio in loco: Denunciamus (inquit) vobis, *2. Theff. 3.* fratres, vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinatè, & non secundum traditionem quam acceperunt à nobis. Et rursus: Rogo vos, fratres, diligenter obseruetis eos qui dissensiones & offendicula, præter doctrinam quam didicistis, faciunt, & declinate ab illis. Tota ergo quæstio hæc est; rectène, an verò inordinatè ambulent ij, qui sua placita, nõ Ecclesiæ Catholicæ instituta, sequuntur: qui non quod traditum est tenent, sed quod quisque fuerit pro sua libidine vel opinione commentus. Quod si prauè ambulant, nos declinare iubemur: si verò nos ambulamus inordinatè, ipsi nos vitare tenentur: sin neque ipsi nos, neque nos illos vitare tenemur; aut igitur Apostolica præcepta delenda sunt; aut, quod fieri non potest, vtrique ambulamus iuxta Euangelij, veræque fidei normam; qui tamen pugnantès ad eò fidei doctrinæque vias viuendo sequimur.

CAPVT VIII.

Ad libertatem religionis malè prætendi problematicam opinandi licentiam.

ATTAMEN non desunt qui has res, propter quas dissidiis istis collidimur, opinionum esse, non fidei res arbitrentur; neque admodum interesse, siue hoc, siue illud teneatur, de quo, tanquam de quodam problemate, vtrâque in partem disseratur. Ideoq. certis quibusdam, atque illis primis, quæ Symbolo Apostolorum expressa sunt, religionis capitibus, ex vtraque parte conseruatis, de reliquis, salua familiari, quotidianaque & Christiana amicitia, vltro citroque *Lib. 5. Eccles. hist. cap. 13.* disputari oportere contendunt. Sicut olim Apelles

(quiddam enim esse videtur, tamen non per omnia simile) asserbat non oportere omnino fidei disputationem; sed vnumquemque debere in eo quod credidit permanere. Salutem namque hisse qui in Crucifixum sperent, tantum si in bonis operibus inveniatur. Themistius quoque Philosophus, cum Valentis Imperatoris Ariani ad delendos Catholicos cerneret improbum zelum; hac eum ratione mitiorem reddere conatus est, si scriberet, gratius esse Deo, quod non facile cognosci videatur; diuersisque de illo diuersa profitentibus, non vno modo glorificetur. Ad similem modum & hodie quidam dissipatas atque distractas ob religionum professionumque diuersitatem amicitias adglutinant, ut, quamcunque libuerit de Catholico dogmate vel fingere vel sequi sententiam, non ideo quisquam sit ab amicitia repudiandus, Christiana modo professione tegatur. At hoc nouum hac quidem aetate commentum, ab reliquis etiam sectariorum scholis explosum est: qui tam multa ipsi propter testimonia Scripturarum credenda proponerent, quae nullo expressa veteri symbolo continentur: tam multa etiam olim quae diuinis ex litteris haurirentur certissime, sic credita non ignorarent, ut qui aduersa sensissent, haereticorum catalogo reperiretur adscripti. Viderunt & hoc fortassis astu callidi serpentis agi, ut dum ea quae fidei sunt, ad liberas opiniones reuocantur, sensim & ea fides quae de primis est suscepta capitibus, ex hominum animis euanescat. Ut enim vectibus aliquando milites infima turrium saxa, quibus fundamenta sustententur, tecti apertiue conuellunt, ut nec opinantibus hostibus, cum adhuc illae firmae viderentur, repentina ruina concidant: ita prorsus versutissimus diabolus, specie quadam pietatis oblectus, sensim per suos milites fidei structuram demolitur: id quidem prius omni cura cauens, ne summa aperte petere videatur.

Sed

Sed reuera vno atque altero ex tubiectis articulis ad hanc opinandi libertatem reuocato, quasi subductis lapidibus, ipsa quoque principia subruit, tandemque vnam illam Catholicam & Apostolicam fidem, quæ etiamnum successoris Petri ministerio conseruatur, apud nō paucos euertit funditus. Cūm autem omnes vnus compage corporis debeamus adstringi, atque huius corporis vnitatem spiritus vnus contineat, neque spiritus esse vnus possit tam diuersa atque aduersa loquentium; nonne id potiùs efficitur, fidem, fideique, & dogmatum de religione professionem vnam omnium esse debere, qui huius sint corporis membra? Dissipari quoque necesse est, breuique dissidiis & cōflictationibus collidi societatem hominum illorū, qui non inter se mutui amoris glutino cohæreant. Pacem enim concordiamque gignit amor; qui si refrixerit, continuò bella sequuntur. Si autem ortæ controuersie de rebus ijs quæ ad salutis negotium nihil omnino pertinent, sæpenumero amicitiarum serenitatem obnubilant; quoniam modo non eas promptissimè scissura videantur ea dissidia quibus inter se homines, pugnantibus de religione sententiis, magnaverborum digladiatione confligant? Atqui cohæreere semper voluit Christus corporis sui mēbra vinculo pacis. Quis enim, suo præsertim corpori, non omnibus modis de perpetua coniunctione & vnitare prouideat? Quo fit, vt vnam in familia sua omnium fidem, fideique & dogmatum professionem, tanquam amicitie Christianæ fundamentum atque firmamentum esse voluerit ille, qui habitare facit vnanimis in domo: qui & orauit sollicitè pro suis, vt omnes vnum essent, sicut *Ioan. 17.* ipse & Pater vnum sunt: & propterea mortem non dubitauit oppetere, vt eos qui dispersi vel erant tum, vel *Ioan. 11.* futuri erant postea per errores varios, congregaret in vnum, non locum, sed corpus: quod ijs vinculis coër-

Ephes. 4.

Ioan. 2. 1.

Lib. 1. episto-
larū, epist. 8.

1. Cor. 1.

ceretur, quæ in Epistola ad Ephesios beatus Aposto-
lus commemorat: Vnus Dominus, vna fides, vnum
Baptisma, vna spes vocationis nostræ: qui ad hanc sui
corporis conseruandam vnitatem, vnum omnibus
præfecit Pastorem, vbi dixit: Pasce oues meas: quo sic
capite constituto, schismatis tolleretur occasio. Qui
deniq. vnanimitatem Christianam (quemadmodum
ait diuus Cyprianus) firma sibi atque inseparabili cha-
ritate connexam, etiam instituto Sacrificio declara-
uit; imò & confirmauit atque perfecit, vt baptizati
priùs in vnum corpus, multo postea magis vnum ef-
semus omnes, qui de vno pane & de vno calice parti-
cipamus. Ideoque beatus Apostolus, cum probè tene-
ret nisi vna fide cōsensioneque animorum, in ijs præ-
sertim quæ religionis sunt, Ecclesiastici corporis vni-
tatem non posse contineri; obsecrat Corinthios, vt id-
ipsum dicant omnes, & non sint in ijs schismata; nec
dicat alius: Ego quidem sum Pauli: alius, ego autem
Apollo: alius, ego verò Cephæ aut Christi: sed simul
omnes non simus nisi Christi. quia nec diuisus est
Christus.

CAPVT IX.

*In coniungendis inter homines amicitiiis, magnam in primis
vera religionis habendam esse rationem.*

QVÆ cum ita se habeant, vehementer admiror
quibus scripturarum locis repererit iste, quòd
ait, vnam esse hanc conseruandæ Catholicæ religio-
nis rationem, si inter omnes firma constet animorum
coniunctio, & mutua societas, non habita magnopere
ratione, quæ quisque de religione dogmata confecte-
tur. Ain verò? Istane potest amicitia Christiana videri,
quæ non constet iacto priùs vnus fidei religionis que
fundamento? Et multum intererit in amicitiiis, iustif-
ne sit quispiam, an fraudulentus, sobrius ac temperas,
an